

Катерина Володимирівна Стафійчук*

Lviv, Ukraine

Судові рішення суду касаційної інстанції в адміністративному судочинстві України

Судові рішення суду касаційної інстанції в адміністративному судочинстві України

Анотація: У статті проаналізовано правову природу судових рішень Верховного Суду як суду касаційної інстанції в адміністративному судочинстві України. Визначено поняття та охарактеризовано роль, яку відіграють судові рішення суду касаційної інстанції в адміністративному судочинстві. Систематизовано види судових рішень Верховного Суду як суду касаційної інстанції в адміністративному судочинстві України. Наголошено, що Верховний Суд як суд касаційної інстанції в межах, визначених Кодексом адміністративного судочинства України, ухвалює постанови та постановляє ухвали. Вирішення справи за касаційною скаргою по суті здійснюється в постанові, яка є остаточною та не підлягає подальшому оскарженню. Водночас Кодекс адміністративного судочинства України передбачає можливість ухвалення додаткової постанови. Наголошено, що додаткове судове рішення ухвалюють, коли постановою не розв'язано всіх процесуальних питань, зокрема питання про судові витрати. Таку додаткову постанову ухвалює суд касаційної інстанції, що виніс основну постанову в справі. Досліджено зміст і структуру постанов та ухвал суду касаційної інстанції в адміністративному судочинстві України. Звернуто увагу, що хоча й процесуальний

закон виокремлює чотири складові частини судових рішень (вступну, описову, мотивувальну та резолютивну), проте Верховний Суд у своїх постановах пропонує більш розширену структуру судового рішення. У багатьох постановах Верховного Суду містяться такі її елементи: вступ; суть спору; встановлені судами фактичні обставини справи; рішення судів першої та апеляційної інстанцій і мотиви їх ухвалення; касаційне оскарження; релевантні джерела права й акти їхнього застосування; позиція Верховного Суду; судові витрати; резолютивна частина. Підкреслено, що важливе значення в частині вирішення судової справи по суті відіграють постанови, якими оформлюють завершення розгляду в справі, вирішують основні питання та вимоги касаційної скарги, а також відгуку на касаційну скаргу. Зазначено, що ухвали постановляють з різноманітних процедурних питань, які пов'язані з рухом справи, клопотаннями та заявами учасників справи, питання про відкладення розгляду справи, оголошення перерви, зупинення провадження у справі тощо. Виокремлено такий різновид судових актів Верховного Суду як окрема ухвала, за допомогою якої суд може реагувати на порушення законності, зокрема за зловживання процесуальними правами, порушення процесуальних обов'язків, неналежне виконання професійних обов'язків адвокатами чи прокурорами з одночасним скеруванням такої заяви до органу, який

* Катерина Володимирівна Стафійчук [Kateryna Volodymyrivna Stafiiuchuk] – аспірантка кафедри адміністративного та фінансового права юридичного факультету Львівського національного університету імені Івана Франка, Львів [Ivan Franko National University of Lviv]; ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-4146-2685>; e-mail: k.stafiy4uckk@gmail.com.

може притягнути відповідних осіб до дисциплінарної відповідальності.

Ключові слова: Верховний Суд, касаційне провадження, постанова, ухвала, окрема ухвала, касаційна скарга.

Judicial Decisions of the Court of Cassation in Administrative Proceedings of Ukraine

Abstract: The article analyzes the legal nature of court decisions of the Supreme Court as a court of cassation in the administrative proceedings of Ukraine. The concept and role played by court decisions of the court of cassation in administrative proceedings are defined. The types of court decisions of the Supreme Court as a court of cassation in the administrative proceedings of Ukraine are systematized. It is emphasized that the Supreme Court as a court of cassation within the limits set by the Code of Administrative Procedure of Ukraine, adopts rulings and rules. The decision on the cassation appeal is essentially made in the decision, which is final and not subject to further appeal. At the same time, the Code of Administrative Procedure of Ukraine provides for the possibility of adopting an additional resolution. It is emphasized that additional court decisions are made when all procedural issues have not been resolved by a ruling, in particular the issue of court costs. Such an additional decision is made by the court of cassation, which issued the main decision in the case. The content and structure of resolutions and rulings of

the court of cassation in the administrative proceedings of Ukraine are studied. It is noted that although the procedural law distinguishes four components of court decisions: introductory, descriptive, motivational and operative parts, the Supreme Court in its rulings proposes a broader structure of court decisions. Many decisions of the Supreme Court reflect the following elements: introduction; the essence of the dispute; the factual circumstances of the case established by the courts; decisions of courts of first and appellate instances and motives for their adoption; cassation appeal; relevant sources of law and acts of their application; the position of the Supreme Court; court costs; operative part. It is emphasized that important in terms of resolving the case in fact play resolutions, which formalize the completion of the case, address the main issues and requirements of the cassation appeal, as well as the response to the cassation appeal. It is noted that the decisions are made on various procedural issues related to the progress of the case, motions and applications of the parties, the issue of adjournment of the case, adjournment, suspension of proceedings, etc. The type of judicial acts of the Supreme Court is singled out as a separate ruling by which the court can respond to violations of the law, in particular for abuse of procedural rights, violation of procedural duties, improper performance of professional duties by lawyers or prosecutors, which may bring the relevant persons to disciplinary responsibility.

Keywords: Supreme Court, cassation proceedings, decision, ruling, separate ruling, cassation appeal.

1. Вступ

Важливою стадією судового адміністративного процесу є ухвалення судового рішення судом касаційної інстанції, яке є остаточним та оскарженню не підлягає. Судовим рішенням завершується передостання стадія адміністративного процесу, за якою слідує вже його виконання. На стадії виконання роль суду є істотно меншою, хоча в арсеналі суду залишається механізм судового контролю за виконанням судового рішення, який, проте, не є досить поширеним. Судовим рішенням касаційної інстанції завершується розгляд справи, а тому воно має визначальний вплив на остаточне врегулювання спору.

Судові рішення Верховного Суду як суду касаційної інстанції закріплюють результат розгляду справи. У них суд формулює не лише остаточне рішення в справі, але й може відобразити право-

вий висновок щодо застосування у відповідних правовідносинах норм права. Судові рішення Верховного Суду як суду касаційної інстанції мають відповідати ст. 142 КАС України, а саме ґрунтуватися на засадах верховенства права, бути законними та обґрунтованими.

Верховний Суд як суд касаційної інстанції в адміністративному судочинстві постійно працює над удосконаленням структури судового рішення, щоб його зміст і форма відображали вирішення справи, були зрозумілими та доступними й не лише для учасників судового процесу, а й інших осіб, які зможуть використовувати правові позиції Верховного Суду також в інших справах. Удосконалення структури судових рішень сприятиме формуванню єдності судової практики, однакового підходу до складання тексту судового рішення, а також належній мотивації їх ухвалення.

Метою дослідження є проаналізувати правову природу судових рішень Верховного Суду як суду касаційної інстанції в адміністративному судочинстві.

2. Поняття та сутність судового рішення суду касаційної інстанції.

У Великому енциклопедичному юридичному словнику «судове рішення» визначають як один з видів судових актів, що їх постановляють суди України в результаті розгляду справ по суті в конституційному, цивільному, господарському, адміністративному та кримінальному судочинстві (Velykyi entsyklopedychnyi yurydychnyi slovnyk, 2007).

М. І. Труш наголошує, що в літературі судові рішення розглядали з різних позицій, як-от: акт державного примусу; акт владного підтвердження правовідносин; правозастосовчий акт; юридичний факт; правозахисний акт; акт виховання громадян; процесуальний документ; акт правосуддя; акт державної влади; це призводить до відсутності єдиного підходу до визначення цього поняття (Trush, 2017). Цілком логічно, що таке розмаїття підходів засвідчує відсутність в науці єдиного загальновизнаного визначення цього поняття.

У п. 1 постанови Пленуму Вищого адміністративного суду «Про судові рішення в адміністративній справі» від 20 травня 2013 р. № 7 визначено, що судові рішення – це акт правосуддя, ухвалений згідно з нормами матеріального та процесуального права і згідно з конституційними засадами та принципами адміністративного судочинства, який є обов'язковим до виконання на всій території України (Postanova Plenumu Vyshchoho administratyvnoho sudu, 2017). Цією ж постановою виокремлено два види судових рішень в адміністративному судочинстві: постанова та ухвала. Проте з ухваленням нової редакції КАС України, що діє з 15 грудня 2017 року, види судового рішення було дещо змінено, законодавець також запропонував визначення судового рішення та його видів у відповідному процесуальному кодексі.

3. Види судових рішень Верховного Суду як суду касаційної інстанції в адміністративному судочинстві

Відповідно до п. 12 ч. 1 ст. 4 КАС України судові рішення визначено як рішення, постанову, ухвалу суду будь-якої інстанції. Відтак законодавець визначає це поняття через класифікацію його видів, до яких належать:

1. Рішення суду є рішенням суду першої інстанції, в якому вирішують позовні вимоги (п. 13 ч. 1 ст. 4 КАС України). Необхідно зазначити, що до 15 грудня 2017 року суд першої інстанції ухвалював постанови за результатами розгляду справи по суті, хоча в цивільному та господарському судочинстві таким актом судової влади завжди було рішення.
2. Постанова – це письмове рішення суду апеляційної або касаційної інстанції в адміністративній справі, у якому вирішують вимоги апеляційної чи касаційної скарги (п. 14 ч. 1 ст. 4 КАС України).
3. Ухвала – це письмове або усне рішення суду будь-якої інстанції в адміністративній справі, яким вирішують питання, пов'язані з процедурою розгляду адміністративної справи, та інші процесуальні питання (п. 15 ч. 1 ст. 4 КАС України) (Kodeks administratyvnoho sudochynstva Ukrainy, 2005). Ухвалою вирішують не лише окремі проміжні питання процесу, наприклад, відкриття провадження, оголошення перерви в судовому засіданні тощо, але й питання завершення розгляду справи, як-от: закриття провадження в справі, залишення позовної заяви без розгляду.

Верховний Суд як суд касаційної інстанції в межах, які визначено КАС України, ухвалює постанови та постановляє ухвали. Отже, вирішення справи за касаційною скаргою здійснюється в постанові. Вимоги, які ставлять до постанов, містяться в ст. 34, главі 9 П КАС України, а також у ст. 355, 356 КАС України.

Постанова суду касаційної інстанції, як й інші судові рішення, складається з вступної, описової, мотивувальної та резолютивної частин. У той час як суди першої та апеляційної інстанції дотри-

муються вимог щодо змісту судових рішень, Верховний Суд, який функціонує з 2017 року, дещо змінив структурні складові своїх судових рішень. Водночас не можна вважати це порушенням закону, адже всі необхідні елементи судових рішень у них містяться, проте для зручності сприйняття тексту судового рішення судді Верховного Суду вирішили ще більше їх структурувати.

4. Зміст та структура постанови та ухвали суду касаційної інстанції

Згідно зі ст. 356 КАС України визначено, що постанова суду касаційної інстанції має містити такі елементи:

1. Вступну частину, в якій вказано дату та місце її прийняття, найменування суду, прізвища судді та секретаря судового засідання, найменування учасників справи, особи, яка подала касаційну скаргу, судів нижчих інстанцій, рішення яких оскаржуються та дати їх прийняття, номер справи, прізвища та ініціали суддів.
2. Описову частину, де коротко наведено зміст позовних вимог, суть прийнятих судових рішень суду першої та апеляційної інстанцій, короткий зміст касаційної скарги й відгуку на неї та узагальнений виклад позиції інших учасників справи.
3. Мотивувальну частину, яка містить мотиви прийняття чи відхилення кожного аргументу, погодження чи непогодження з висновками судів нижчих інстанцій, висновків суду з посиланням на норми права, якими він керувався, дій, які повинні бути виконані судом першої та/або апеляційної інстанції в разі скасування судових рішень та скерування справи на новий розгляд або для продовження її розгляду.
4. Резолютивна частина викладає висновок суду по суті вимог касаційної скарги й позовних вимог, розподілу судових витрат та перерозподілу судових витрат, понесених у суді першої та апеляційної інстанцій, можливого повороту виконання в разі скасування судових рішень, а також терміну для подання суб'єктом владних повноважень

звіту про виконання постанови до суду першої інстанції, якщо таке вимагає вчинення певних дій.

Специфічна структурування постанов Верховного Суду дає можливість викладати їх у формі, зручній для сприйняття та розуміння судових рішень. Відтак вважаємо, що таку структуру можуть використовувати і суди нижчих інстанцій, що сприятиме уніфікації судового рішення та єдності судової практики. Водночас аналіз Єдиного державного реєстру судових рішень дає змогу дійти висновку, що існує кілька різновидів структури судового рішення суддів Верховного Суду. Зокрема, у постанові Верховного Суду від 29 грудня 2021 року у справі № 380/9689/20 (головуючий М. І. Смокович) можемо виділити такі структурні елементи:

- Вступ
- I. Суть спору
- II. Встановлені судами фактичні обставини справи
- III. Рішення судів першої та апеляційної інстанцій і мотиви їх ухвалення
- IV. Касаційне оскарження
- V. Релевантні джерела права й акти їх застосування
- VI. Позиція Верховного Суду
- VII. Судові витрати
- Резолютивна частина (Postanova Verkhovnoho Sudu u skladi Kasatsiinoho administratyvnoho sudu, 2021).

Отож можемо зробити висновок, що за такої структури збережено вступну, описову (розділи I-IV), мотивувальну (розділи V-VII) та резолютивну частину. Крім того, ще важливим моментом є наскрізна нумерація (у цій справі 56 пунктів), що дає змогу позначити та виділити для цитування певну частину судового рішення. Це має важливе значення в разі потреби виділити правову позицію Верховного Суду для її цитування під час розгляду й вирішення інших справ, у тому числі й для можливого обґрунтування підстав касаційної скарги.

Дещо інший підхід знаходимо в постанові Верховного Суду у складі колегії суддів Касаційного адміністративного суду від 12 січня 2022 року у справі № 160/12912/19 (суддя-доповідач С. Г. Стеценко):

- Вступна частина
- Історія справи (короткий зміст позовних вимог, короткий зміст рішень судів першої та апеляційної інстанцій, короткий зміст вимог касаційної скарги)
- Процесуальні дії в справі та клопотання учасників справи
- Стислий виклад обставин справи, встановлених судами першої та апеляційної інстанцій
- Позиція Верховного Суду
- Резолютивна частина (Postanova Verkhovnoho Sudu u skladi Kasatsiinoho administratyvnoho sudu, 2022).

Ще один приклад структури постанови Верховного Суду можемо побачити в постанові від 11 січня 2022 року у справі № 640/18852/21 (суддя-доповідач Я. О. Берназюк), в якій наявні:

- Вступна частина
- Короткий зміст позовних вимог
- Короткий зміст рішень судів попередніх інстанцій
- Короткий зміст та обґрунтування вимог касаційної скарги
- Процесуальні дії в справі та клопотання учасників справи
- Позиція інших учасників справи
- Позиція Верховного Суду
- Оцінка висновків судів попередніх інстанцій та доводів касаційної скарги
- Висновки за результатами розгляду касаційної скарги
- Резолютивна частина (Postanova Verkhovnoho Sudu u skladi Kasatsiinoho administratyvnoho sudu, 2022).

Суддя Великої Палати Верховного Суду Олена Кібенко узагальнила нові підходи Верховного Суду до написання судового рішення. Серед важливих моментів суддя виокремлює таке:

1. Покликання Верховним Судом на власні рішення, що дає можливість забезпечити сталість судової практики, а також не цитувати попередні рішення Верховного Суду з метою процесуальної економії.
2. Виділення «пілотних» рішень суду, в яких вперше викладено правову проблему та позицію Верховного Суду. Це дає змогу зручніше потім покликатися на правовий

висновок у подальших «похідних» судових рішеннях.

3. Фіксація відступів від попередньої правової позиції, що вимагає чітко вказати в постанові, що Верховний Суд відступає від своєї правової позиції з наведенням аргументів щодо такої потреби. Безумовно, суспільні відносини є динамічними, крім того, деякі судові рішення можуть мати певні вади, що зумовлює потребу відступити від попередньої правової позиції. Тут слід вказати, що практика відступу від попередньої правової позиції є непоодинокую, що певним чином ускладнює розуміння позиції Верховного Суду. Крім того, це створює можливість для дискримінації та відсутності правової визначеності в державі, адже в разі зміни правової позиції, наприклад, щодо підстав для призначення пенсійного забезпечення особи, які зверталися до суду в схожих правовідносинах раніше, отримали протилежні рішення суду. Натомість зміна правової позиції Верховного Суду не дозволяє їм повторно звертатися до Верховного Суду щодо перегляду їхньої справи, це не є підставою для перегляду й за нововиявленими чи іншими обставинами.
4. Написання суддями окремих думок щодо принципових розходжень у правових позиціях та підходах до вирішення справи, що є корисним для можливого відступу в майбутньому від такої правової позиції і вказує на хиткість та неоднозначність позиції суддів до відповідного вирішення справи.
5. Використання гіперпосилань на інші рішення Верховного Суду в Єдиному державному реєстрі судових рішень для легкого переходу до відповідних текстів цих рішень.
6. Нова структура постанов та виділення правової позиції Верховного Суду для зручності розуміння та сприйняття текстової інформації.
7. Судові дайджести, інформування про нові позиції Верховного Суду (Kibenko, 2018).

Безумовно погоджуємося з доцільністю застосування вищевказаних пропозицій судді Великої Палати Верховного Суду, що сприятиме єдності правозастосовної практики Верховного Суду, од-

наковому підходу суддів до написання та структури судових рішень, зручності для розуміння та сприйняття, а також пошуку відповідної правової позиції Суду. Проте такої структури не дотримуються всі судді, що створює певний дисбаланс та відмінні підходи до написання та структури судового рішення.

У деяких судових рішеннях Великої Палати Верховного Суду можемо спостерігати й творчий підхід для окреслення виключної правової проблеми. Так, постанова Великої Палати Верховного Суду (суддя-доповідач Т. О. Анцупова) від 10 лютого 2021 року в справі № 822/1309/17 містить, крім вступної частини з обов'язковими реквізитами відповідно до КАС України, короткий вступ, у якому коротко описано проблемну ситуацію, що суддя виявила бажання отримати свідоцтво про право на заняття адвокатською діяльністю, проте їй відмовлено, оскільки посада судді є несумісною з діяльністю адвоката. Відтак Велика Палата Верховного Суду має завданням відповісти на два таких питання:

1. Чи є статус судді таким, що обмежує право на доступ до професії адвоката?
2. Які обмеження щодо несумісності встановлено для адвокатів та які існують способи їх усунення? (Postanova Velykoi Palaty Verkhovnoho Sudu, 2021).

Надалі відповідна постанова містить відповіді на поставлені вище запитання з їх обґрунтуванням, що дійсно сприяє глибокому розумінню мотивів та позиції судді щодо ухваленого судового рішення, а не є лише констатацією прийнятого рішення. Як відзначено, професійні судді рідше застосовують нові підходи до викладення судових рішень, ніж ті, що в минулому були адвокатами та науковцями (Novi standarty oformlennia rishen Verkhovnoho Sudu, 2018). Тому необхідно й надалі впроваджувати єдині стандарти до викладу та структури судових рішень в Україні. Окрім того, доцільно в постанові Верховного Суду чітко виокремлювати правовий висновок суду, який підлягає застосуванню та врахуванню іншими суб'єктами права. Раніше Верховний Суд України чітко виділяв свою правову позицію.

Крім постанови, КАС України передбачає можливість ухвалення додаткової постанови в порядку, визначеному в ст. 252 КАС України, яка загалом

стосується додаткового судового рішення. Однією з причин ухвалення додаткового судового рішення є невирішення питання про судові витрати. На стадії касаційного провадження додаткову постанову може ухвалювати суд касаційної інстанції. Таку додаткову постанову викладають окремим документом, що має свої реквізити. Додаткові судові рішення першої та апеляційної інстанцій можуть оскаржуватися окремо від основного судового рішення, проте додаткова постанова, як і постанова загалом суду касаційної інстанції, оскарженню не підлягає та є остаточною. Тому додаткова постанова суду касаційної інстанції є ще однією постановою в справі, яка додатково розв'язує деякі питання, не вирішені основною постановою суду касаційної інстанції в справі.

Крім постанов, суд касаційної інстанції постановляє також ухвали, в яких вирішують різні процедурні питання, пов'язані з рухом справи, клопотаннями та заявами учасників справи, питання про відкладення розгляду справи, оголошення перерви, зупинення провадження в справі тощо. Водночас не всі ухвали оформляють у вигляді окремого документа, багато з них оформляють протокольно, тобто вносять у протокол судового засідання. Особливих вимог щодо структури чи змісту ухвал суду касаційної інстанції в розділі КАС України, присвяченому касаційному провадженню, немає, а тому застосовуються загальні положення глави 9 розділу II КАС України. З огляду на те, що в ухвалях переважно не вирішуються принципові питання касаційної скарги, їхня структура є простою, без окремих розділів та підрозділів, складається з 4 основних частин, які визначено відповідним процесуальним кодексом.

5. Окрема ухвала Верховного Суду

Крім постанов та ухвал, ст. 358 КАС України уповноважує Верховний Суд також постановити окрему ухвалу в порядку, визначеному ст. 249 КАС України.

Якщо суддя колегії Верховного Суду не погоджується з висновками Верховного Суду, він може викласти свою позицію та міркування в окремій думці і таким чином висловити незгоду з ухваленим судовим рішенням. Юридичної природи

окрема думка не має, адже вона не впливає на необхідність виконання судового рішення суду касаційної інстанції, яке є остаточним та оскарженню не підлягає. Водночас, вона надає кожному судді можливість висловити свою позицію та обґрунтувати її, вказати, у чому він не погоджується з відповідним судовим рішенням. У Єдиному державному реєстрі судових рішень міститься понад тисячу окремих думок Верховного Суду як суду касаційної інстанції в адміністративних справах від початку його функціонування.

Окрема ухвала може бути постановлена і за зловживання процесуальними правами, порушення процесуальних обов'язків, неналежне виконання професійних обов'язків адвокатами чи прокурорами з одночасним скеруванням такої заяви до органу, який може притягнути відповідних осіб до дисциплінарної відповідальності.

В окремій ухвалі зазначають відповідні приписи нормативно-правових актів, які були порушено, та суть самого порушення. На відміну від окремих ухвал судів першої та апеляційної інстанцій, окрема ухвала Верховного Суду як суду касаційної інстанції є остаточною та оскарженню не підлягає.

Водночас, відповідно до ч. 8 ст. 249 КАС України суди вищої інстанції можуть постановити окрему ухвалу і щодо судів нижчої інстанції через неправильне застосування норм матеріального права або порушення норм процесуального права, незалежно від того, чи є такі порушення підставою для скасування або зміни відповідного судового рішення. Отже, окремою ухвалою суду касаційної інстанції може впливати на порушення закону судами першої та (або) апеляційної інстанції, вимагати від керівництва цих судів усунення таких порушень.

6. Висновки

Судові рішення Верховного Суду як суду касаційної інстанції закріплюють результат розгляду справи. У них суд показує не лише остаточне рішення в справі, але й може відобразити правовий висновок щодо застосування у відповідних правовідносинах норм права. До судових актів

суду касаційної інстанції в адміністративному судочинстві належать постанова, ухвала, додаткова постанова та окрема ухвала.

Найважливіше значення в частині вирішення судової справи по суті відіграють постанови, якими оформлюють завершення розгляду в справі, вирішують основні питання та вимоги касаційної скарги, а також відгуку на касаційну скаргу. Окрім того, якщо не всі питання було вирішено, Верховний Суд як суд касаційної інстанції може ухвалити з цього приводу додаткову постанову.

Ухвали приймають з різних процедурних питань, пов'язаних з рухом справи, клопотаннями та заявами учасників справи, питаннями про відкладення розгляду справи, оголошення перерви, зупинення провадження в справі тощо. Деякими ухвалами завершується розгляд справи, наприклад, ухвала про закриття провадження в справі, залишення касаційної скарги без розгляду тощо.

Вважаємо, що окремі ухвали Верховного Суду є важливим інструментом Верховного Суду для виявлення порушень законності, який може бути адресований і нижчим судам. Окремими ухвалами суд може реагувати не лише на окремі, але й на масові та систематичні порушення закону. Водночас відповідальність за залишення посадовою особою без розгляду окремої ухвали суду або невжиття заходів щодо усунення зазначених у ній порушень закону, а так само несвоечасна відповідь на окрему ухвалу суду відповідно до ст. 185-6 Кодексу України про адміністративні правопорушення тягне за собою накладення штрафу в розмірі від двадцяти до п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Попри традиційну структуру судового рішення, визначену процесуальним законом, Верховний Суд пропонує різні способи її вдосконалення, щоб зробити зручною та доступною для читача. Важливою складовою є мотивація ухвалення відповідного судового рішення, що не завжди прослідковується в судових рішеннях судів першої та апеляційної інстанцій, адже їхню мотивацію зазвичай викладають кількома реченнями. З огляду на вищенаведене, вважаємо, що це питання потребує подальших наукових пошуків та досліджень з метою внесення змін та доповнень до ст. 246, 322 та 356 КАС України.

Список використаних джерел:

- Кібенко, О. (2018). Нові підходи Великої Палати Верховного Суду до забезпечення єдності судової практики. *Судебно-юридическая газета*. Retrieved from: <https://sud.ua/ru/news/blog/129294-novi-pidkhodi-velikoyi-palati-verkhovnego-sudu-do-zabezpechen-nya-yednosti-sudovoyi-praktiki?fbclid=IwAR0nUP-g6D9yYZYL0Xmr2MC6kWXThsZ6ISFStEOUqCA-IKo9qooGyFTmKJEE>.
- Кодекс адміністративного судочинства України. Верховна Рада України. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15>.
- Нові стандарти оформлення рішень Верховного Суду. *Юридична Газета online*. 2018. Retrieved from: <https://yur-gazeta.com/golovna/novi-standarti-oformlennya-rishen-verhovnogo-sudu.html>.
- Постанова Пленуму Вищого адміністративного суду: Про судові рішення в адміністративній справі від 20 травня 2013 р. № 7. Верховна Рада України. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0007760-13#Text>.
- Постанова Великої Палати Верховного Суду від 10 лютого 2021 р. у справі № 822/1309/17. Єдиний державний реєстр судових рішень. Retrieved from: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/95439673>.
- Постанова Верховного Суду у складі Касаційного адміністративного суду від 29 грудня 2021 р. у справі № 380/9689/20. Єдиний державний реєстр судових рішень. Retrieved from: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/102362203>.
- Постанова Верховного Суду у складі Касаційного адміністративного суду від 11 січня 2022 р. у справі № 640/18852/21. Єдиний державний реєстр судових рішень. Retrieved from: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/102493469>.
- Постанова Верховного Суду у складі Касаційного адміністративного суду від 12 січня 2022 р. у справі № 160/12912/19. Єдиний державний реєстр судових рішень. Retrieved from: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/102560949>.
- Труш, М. І. (2017). Судове рішення в адміністративному процесі: дис. ... на канд. юрид. наук : 12.00.07 / Львівський національний університет імені Івана Франка. Львів, 219 с.
- Великий енциклопедичний юридичний словник / за ред. акад. НАН України Ю. С. Шемчушенка. Київ: ТОВ «Видавництво «Юридична думка»», 2007. 992 с.

References:

- Kibenko, O. (2018). *Novi pidkhody Velykoi Palaty Verkhovnoho Sudu do zabezpechennia yednosti sudovoi praktyky* [New approaches of the Grand Chamber of the Supreme Court to ensuring the unity of judicial practice]. *Sudebno-iurydycheskaia hazeta*. Retrieved from: <https://sud.ua/ru/news/blog/129294-novi-pidkhodi-velikoyi-palati-verkhovnego-sudu-do-zabezpechen-nya-yednosti-sudovoyi-praktiki?fbclid=IwAR0nUP-g6D9yYZYL0Xmr2MC6kWXThsZ6ISFStEOUqCA-IKo9qooGyFTmKJEE>. [in Ukrainian]
- Kodeks administratyvnoho sudochynstva Ukrainy [Code of Administrative Proceedings of Ukraine] (2005). *Verkhovna Rada Ukrainy*. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15#Text>. [in Ukrainian]
- Novi standarty oformlennia rishen Verkhovnoho Sudu* (2018). [New standards for registration of Supreme Court decisions]. *Yurydychna Hazeta online*. Retrieved from: <https://yur-gazeta.com/golovna/novi-standarti-oformlennya-rishen-verhovnogo-sudu.html>. [in Ukrainian]
- Postanova Plenumu Vyshchoho administratyvnoho sudu «Pro sudove rishennia v administratyvni spravi» vid 20 travnia 2013 r. No. 7 (2013). [Resolution of the Plenum of the Supreme Administrative Court “On the court decision in an administrative case” of May 20, 2013 №7] Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0007760-13#Text>. [in Ukrainian]
- Postanova Velykoi Palaty Verkhovnoho Sudu vid 10 liutoho 2021 r. u spravi No. 822/1309/17 (2021). [Resolution of the Grand Chamber of the Supreme Court of February 10, 2021 in case No. 822/1309/17]. Retrieved from: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/95439673>. [in Ukrainian]
- Postanova Verkhovnoho Sudu u skladi Kasatsiinoho administratyvnoho sudu vid 29 hrudnia 2021 r. u spravi No. 380/9689/20 (2021) [Resolution of the Supreme Court of the Administrative Court of Cassation of December 29, 2021 in case No. 380/9689/20]. Retrieved from: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/102362203>. [in Ukrainian]
- Postanova Verkhovnoho Sudu u skladi Kasatsiinoho administratyvnoho sudu vid 11 sichnia 2022 r. u spravi No. 640/18852/21 (2022). [Resolution of the Supreme Court of the Administrative Court of Cassation of 11 January 2022 in case No. 640/18852/21]. Retrieved from: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/102493469>. [in Ukrainian]
- Postanova Verkhovnoho Sudu u skladi Kasatsiinoho administratyvnoho sudu vid 12 sichnia 2022 r. u spravi No. 160/12912/19 (2022). [Resolution of the Supreme

Court of the Administrative Court of Cassation of 12 January 2022 in case No. 160/12912/19]. Retrieved from: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/102560949>. [in Ukrainian]

Trush, M. I. (2017). *Sudove rishennia v administratyvnomu protsesi: dysertatsiia na zdobuttia naukovoho stupenia kan-*

dydata yurydychnykh nauk [Judgment in the administrative process: dissertation for the degree of Candidate of Law]. Lviv. [in Ukrainian]

Velykyi entsyklopedychnyi yurydychnyi slovnyk (2007). [Large encyclopedic legal dictionary]. Kyiv: TOV «Vydavnytstvo «Iurydychna dumka». [in Ukrainian]